

Nr 38

Konstitutionsutskottets memorial angående televisionsutsändningar av kamrarnas förhandlingar.

Konstitutionsutskottet får härmed med begagnande av sin initiativrätt i frågor angående bestämmelser av karaktär att tillhöra riksdagsstadgan föreslå riksdagen att antaga en mera varaktig ordning än den hittills gällande för televisionsutsändningar av kamrarnas förhandlingar.

Frågans tidigare behandling. Den första televisionsutsändningen från riksdagen gjordes under höstsessionen år 1957 och gällde andra kammarens remissdebatt. Sändningen ägde rum efter särskilt tillstånd från talmanskonferensen.

Under de följande åren lämnades tillstånd till televisionsutsändningar från kamrarnas förhandlingar för varje särskilt tillfälle av talmanskonferensen. Denna ordning fastställdes år 1960 genom riksdagens godkännande av ett av konstitutionsutskottet avgivet utlåtande (nr 18) i anledning av väckta motioner i ämnet. Utskottet anförde bl. a.:

Vid bedömningen av det i motionerna framställda förslaget finner utskottet det riktigt, att tillstånd tills vidare från fall till fall lämnas till utsändning i television av de av kamrarnas förhandlingar, som ej hållas inom lyckta dörrar. Frågan i vilken utsträckning och på vad sätt sådan utsändning bör få äga rum utan att kamrarnas arbete därigenom förryckes, torde med hänsyn till den allsidiga sammansättningen av talmanskonferensen — av vilken talmännen, vice talmännen, de ständiga utskottens ordförande samt fyra av vardera kammaren utsedda ledamöter äro röstberättigade medlemmar — lämpligen böra anförtros detta organ.

Frågan återupptogs år 1961, då Sveriges Radio i skrivelse den 13 oktober anhöll hos talmanskonferensen om tillstånd bl. a. till kontinuerlig televisionsbevakning av i första hand debatterna i andra kammaren. Sändningarna avsågs omfatta ca 10 minuter och förekomma som inslag i programpunkten »Aktuellt». Talmanskonferensen beslöt vid sammanträde den 17 oktober 1961 att avslå framställningen och hänvisade därvid till att det uppdrag konferensen genom beslutet år 1960 erhållit avsåg tillstånd från fall till fall.

Spörsmålet behandlades ånyo av riksdagen år 1963. I skrivelse till kon-

stitutionsutskottet den 27 november 1962 hade chefen för Sveriges Radio anfört bl. a. följande:

Televisionen ser som en av sina viktigaste uppgifter att liksom press och radio kunna informera allmänheten om vad som sker i riksdagen. På grund av ovannämnda bestämmelse kan televisionen dock icke fullfölja en kontinuerlig bevakning av kamrarnas arbete på samma sätt som t. ex. ljudradion. Jag får därför hemställa, att Konstitutionsutskottet måste ta under övervägande möjligheterna att ändra bestämmelserna för televisionssändningar från riksdagen, så att televisionen får frihet att utan särskilt tillstånd återutsända kamrarnas debatter eller delar därav. Jag vill framhålla, att en sådan bevakning av vanliga arbetsplena kan genomföras utan de stora tekniska arrangemang, som är nödvändiga för återutsändningen av t. ex. remissdebatterna.

Vid konstitutionsutskottets beredning av frågan erhöles från Sveriges Radio följande närmare informationer. Utsändningarna vid större debatter avsågs ske som dittills. Den kontinuerliga bevakningen av vanliga arbetsplena avsågs huvudsakligen få formen av återutsändningar, anordnade som redigerade referat av debatterna. Programmen skulle förekomma dels som inslag i »Aktuellt» och dels som särskilda riksdagsprogram av samma typ som radions »Riksdagen i dag». Vid referatens redigering skulle de principer tillämpas, som följts vid radions och televisionens dittillsvarande riksdags-sändningar. Formen för sändningarna finge emellertid under cirka ett år framåt betraktas som provisorisk, och den slutgiltiga formen för sändningarna kunde bestämmas först efter utgången av denna tid och med ledning av de erfarenheter som därunder vunnos.

Med begagnande av sin initiativrätt avgav utskottet ett betänkande till 1963 års riksdag (nr 4) med förslag till viss ändring av bestämmelserna om televisionssändningar från kamrarnas förhandlingar. Efter att ha redogjort för den hittills gällande ordningen för sådana sändningar anförde utskottet därvid:

De sändningar som i enlighet med sålunda lämnade tillstånd kommit till stånd torde ha visat att upptagningar för televisionssändningar från riksdagen bör kunna ordnas så, att de ej alltför mycket stör kamrarnas förhandlingar. Utskottet finner därför ej hinder möta mot att generellt tillstånd lämnas på prov för den kontinuerliga bevakningen, som angivits skola ske från såväl första som andra kammaren. Härigenom öppnas möjlighet att fortlöpande ge allmänheten en representativ bild av överläggningarna i riksdagens båda kamrar. För de troligen alltmer sällsynta fall då större anordningar för sändningarna erfordras anser utskottet det emellertid lämpligt att tillstånd liksom hittills lämnas från fall till fall.

Enär det kan förväntas att resultatet av den kontinuerliga bevakningen kan bedömas efter cirka ett års erfarenheter, torde tillstånd till upptagningarna i riksdagshuset böra ges tills vidare till och med utgången av vårsessionen 1964. Vid slutet av nämnda session torde frågan ånyo upptagas till bedömande.

Det torde även denna gång böra uppdragas talmanskonferensen att meddela tillstånden. På nämnda konferens eller av den tillsatt delegation torde

även ankomma att följa sändningarna samt att utgöra det organ med vilket Sveriges Radio vid behov kan samråda i tekniska och andra frågor.

Utskottet hemställde, att riksdagen måtte uppdraga åt talmanskonferensen att, i anslutning till vad utskottet anfört, lämna tillstånd till upptagningar för televisionssändningar tills vidare till och med slutet av 1964 års riksdags vårsession av de av kamrarnas förhandlingar, som icke hålls inom lyckta dörrar. Riksdagen biföll utskottets hemställan.

I ett memorial vid riksdagens vårsession *innevarande år* (nr 17) upplyste utskottet, att den prövning av formerna för den kontinuerliga televisionsbevakningen, som förutsatts ske, innan frågan ånyo upptogs till bedömning, ännu icke slutförts. Utskottet hemställde därför om en förlängning av gällande ordning till och med avslutningen av årets riksdag. Denna hemställan bifölls av riksdagen.

Utskottet. Då riksdagen vid vårsessionen innevarande år beslöt en förlängning till årets utgång av den hittills tillämpade provisoriska ordningen för televisionsutsändningar från kamrarnas förhandlingar, förutsattes det, att frågan om en mera varaktig anordning skulle kunna övervägas vid höstsessionen. Utskottet har därför återupptagit spørsmålet till behandling och inhämtat yttrande av talmanskonferensen däröver. Denna har förklarat sig icke ha något att erinra mot att tillstånd till upptagningar av televisionsutsändningar av de kamrarnas förhandlingar, som icke hålls inom lyckta dörrar, lämnas tills vidare i anslutning till de principer, som fastställdes år 1963 och för vilka ovan redogjorts. Det har därvid förutsatts, att samråd kommer att äga rum mellan kamrarnas talmän och radiochefen rörande vissa spørsmål i samband med sändningarnas genomförande.

Liksom talmanskonferensen finner utskottet, att tiden nu kan anses inne för en mera varaktig ordning för televisionsutsändningar från kamrarnas förhandlingar, utan sådan tidsbegränsning som hittills fastställts, men att de principer, som tillämpats, alltjämt bör gälla. Tillstånd till sändningar bör sålunda även fortsättningsvis meddelas av talmanskonferensen men dennas befogenhet härutinnan gälla tills vidare utan tidsgräns. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen måtte uppdraga åt talmanskonferensen att, i anslutning till de principer som fastställdes år 1963, tills vidare lämna tillstånd till upptagningar för televisions-sändningar av de kamrarnas förhandlingar, som icke hålls inom lyckta dörrar.

Stockholm den 25 november 1964

På konstitutionsutskottets vägnar:

BENGT ELMGREN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elmgren, Damström, fru Segerstedt Wiberg*, herrar Sveningsson, Georg Pettersson, Erik Olsson, Dahl, Harald Pettersson, Hilding och Hübinette; samt

från andra kammaren: herrar Spångberg, Adamsson, Larsson i Luttra, Nilsson i Östersund, Braconier*, Alemyr, Henningsson, Westberg, Keijer och Anners*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herr *Anners*.